

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Școala confesională și cultura neamului

În conferențele preoțimii noastre ardelenice din anul acesta, ținute în cadrele Asociației clerului, s'a discutat și despre importanța școlii confesionale în cultura neamului.

Din lucrările prezentate la conferențe, în chestiunea școlii confesionale, publicăm în resumat de astădată cuvintele rostite de părintele Vasile Pașcău:

Pe timpul regimului dispărut, românii din Ardeal nu puteau să aibă alt fel de școli de cât confesionale. Școlile ortodocșilor erau școli «greco-orientale românești» și «greco-orientale sârbești». Va să zică înșiși maghiarii erau necesitați să recunoască oarecare caracter național pentru școlile ortodoxe, — un lucru de care erau cu totul scutiți, când era vorba de școlile ardelenice «greco-catolice», aceste din urmă n'aveau în legile ungurești numirea de «greco-catolice române», și puteau fi prin urmare mai ușor înrăurite în sens maghiar.

Nemuritorul arhieru, a cărui pomenire avem s'o sărbătorim în zilele apropiate, a stăruit din toate puterile să creeze școli confesionale și a deprins poporul să jertfească pentru astfel de așezăminte și așa să le și iubească.

Și în adevăr, poporul ardelenesc a prețuit și a iubit școala lui confesională tocmai pe temelul jertfelor ce i le aducea. Școala aceasta a devenit una cu sufletul poporului. Ea l-a înviorat și i-a întărit spiritul creștinesc și național, pentru a putea face față atacurilor venite din partea contrarilor văzuți și nevăzuți.

Biserica noastră ortodoxă, despoiată de școala sa, de care a fost atât de strâns legată, pierde un razim principal, — ear statul în opera sa de consolidare se alege cu o sarcină mai mult, în vremea când orice concurs și sprijin ar trebui să-i fie binevenit.

Biserica aceasta și școlile sale au dat neamului creștini buni și ostași viteji, dușmanii noștri au recunoscut aceasta în toate veacurile și d'aceia au enunțat prigonirea lor neîndurată și desființarea lor prin orice mijloacc. Dar n'au izbutit.

Dacă au dispărut acum năvălirile fostului regim asupra lor, în schimb n'au dispărut alți vrăjmași cu mult mai redutabili, pentru că sânt factori neasămănați de isteți și de vicleni. Citiți, vă rog, încă odată ce spune graiul rabinului dela Worms:

«Dușmanul natural al lui Israel, este biserica creștină, de aceea trebuie să o săpăm; desbină-

rile în sinul ei ne ușurează aceasta. Așa dar trebuie să propagăm în ea, libera cugetare, neîncrederea, necredința și cearta. În acest scop, trebuie să susținem o luptă neîntreruptă prin presă, suspectând și batjocorind preoțimea creștină. *Stâlpul principal, al bisericii, este școala: așa fiind trebuie să câștigăm o înrăurire asupra educației în școlile creștine, lucrând pentru grabnica separare de biserică.* Sub firma progresului și egalei îndreptări a tuturor religiunilor, școlile creștine se vor transforma în școli fără confesiuni și israeliții vor deveni învățători în toate școlile. Educația creștină se va restrânge numai asupra familiei și cum mulțimea poporului n'are timp pentru aceasta, apoi simțul religios al păturii sociale superioare sdruncinându-se, *educația creștină va dispărea cu totul și va începe agitația pentru desființarea dreptului la posesiunea bisericii și școlilor proprii și trecerea averilor lor în stăpânirea statului, adică mai curând sau mai târziu în mâna lui Israel.*

Eată rostul școlii confesionale expus de un vrăjmaș al tuturor creștinilor.

Dacă în școli va slăbi și mai mult influința bisericii noastre, urmarea va fi că înstrăinarea satelor și a orașelor va crește. Negocul și industria vor trece și mai mult în mâna fiilor neamului ales, cărciumele localurile de petrecere și casele de rugăciuni ale sectarilor se vor spori și înflori peste toată țara, ear poporul nu se va feri de ele, ci jertfele închinat odată pentru susținerea școlilor, le va duce acolo, unde nu le este locul.

Unde va fi deci dobânda?...

Din parlament. În ședința camerei din 7 I. c. s'a adus la cunoștință un strigăt de durere venit dela frații noștri bănățeni despărțiți de noi prin nedrepte hotare. Dl deputat Sever Bocu expune adică următoarele fapte pe care guvernul sârb are toate mijloacele să le controleze și să le verifice:

1. Preotul capelei române din Vârșeț, *Corneliu Petrovici*, a fost palmuit în stradă de soldați sârbi. Cu toate plângerile, nimeni n'a fost pedepsit;

2. Elevii seminarului sârb au spart geamurile capelei române din Vârșeț, toate reclamațiile au rămas fără rezultat;

3. Biserica din Vârșeț, făcută din colecte românești, a fost spartă și odăjdiile și hainele protopopului Oprea furate, profanatorii au rămas nedescoperiți;

4. În toate comunele românești au fost aduși și încuștrăiți cu forța «dobrovolți» (voluntari) sârbi, aduși din Bosnia, din Albania și din Macedonia, elemente primejdioase care fură averea locuitorilor și le necinstesc căminele;

5. Toate averile școlilor și bisericilor românești au fost sechestrate de statul sârbesc;

6. Veniturile fundațiilor «Trandafil», averile dela Marghita, averile dela Deliblata au fost sechestrate și confiscate de statul sârbesc;

7. Opera de sârbizare se continuă în mod violent: izlaurile comunale au fost împărțite la sârbi aduși de prin Balcani; veniturile moșiei dela Petrovosela, care serveau de mai bine de 100 de ani la furnizarea apei acelei comune,

au fost sechestrate, așa în cât comuna, care n'are isvoare, suferă cumplit de lipsă de apă;

8. Răul tratament, injuriile, neplata de salariu, au forțat aproape 100 de învățători și preoți să și părăsească căminurile, în cât azi școlile și bisericile sânt lipsite de preoți și învățători, sârbizarea întregii regiuni făcându-se în mod frivol;

9. Cărțile românești pentru învățământ sânt interzise, așa încât școlarii români nu pot învăța decât după cărți sârbești. —

Dela un stat aliat, care are atâtea legături cu țara noastră, așteptăm să înceteze astfel de prigoniri, care sânt spre paguba aliaților și spre bucuria dușmanului comun.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare a luat sfârșit în ziua următoare, Vineri, în 8 I. c.

Sfințirea bisericii din Rogoz

— **Primirea P. S. Sale Episcopului Nicolae. O latură din activitatea corului episcopiei** —

P. S. Sa Episcopul Clujului continuând seria vizitațiilor canonice a descins în 3 Iunie a. c. în comuna Rogoz spre a sfinți biserica nou zidită.

La ora 9 și jumătate înconjurat de un banderiu de călăreți sosește din *Lăpușul unguresc* în Rogoz. Din satele vecine și mai îndepărtate mii de țărani cu conducătorii lor se grăbesc spre Rogoz spre a se putea bucura de înălțătoria sărbătoare atât de mult așteptată.

În fața porții a doua de triumf construită în fața bisericii cu multă pricepere și gust, preotul local urează P. S. Sale bun sosît. Corul îl primește cu cântarea arhierescă.

Se trece apoi la actul sfințirii. Serviciul divin îl face P. S. Sa, asistat de 8 preoți. Biserica, deși spațioasă, nu poate cuprinde cei 3000 de țărani, așa că sf. liturghie se face în biserică, ear în fața bisericii rugăciuni de alți 7 preoți. Răspunsurile liturgice le dă corul episcopiei sub conducerea destoinicului dirigent Vasile Petrașcu.

Participarea corului la vizitații canonice constituie o latură importantă din activitatea corului, care este un factor primordial în propaganda religioasă, în deosebi în timpurile tulburi de azi, când se ivesc diferite secte religioase, care vin să distrugă credința strămoșească. Cântările bisericesti, naționale și lumești executate cu pricepere și cântate cu simț fără de care atmosfera ar fi prea monotonă, fac ca suflutele tuturor să vibreze de fericire, înălțându-le deasupra necazurilor zilnice în sferile înfrățirii și ale iubirii reciproce.

Sfârșindu-se serviciul divin, P. S. Sa ține o vorbire adânc simțită și foarte instructivă. Face istoricul suferințelor noastre, pentru că să înfățișeze prezentul în lumină cât se poate de strălucitoare, când avem posibilitatea de a ne valdita pe toate terenele care duc la consolidare, la înălțare, la fericirea țării și a poporului nostru.

Indeamnă țărani să dea copiii la școli, căci numai prin cultură vom putea contrabalansa elementele străine și dușmane intereselor naționale. Indeamnă la păstrarea credinței străvechi care și-a avut și își are roadele binefăcătoare în desvoltarea noastră națională. —

La ora 1 s'a ținut banchetul dat în onoarea P. S. Sale; au luat parte preoțimea, protopopii tractului Dej și Lăpuș, intelectualii din Lăpuș, prefectul județului Solnoc-Dobâca care a însoțit pe P. S. Sa.

Sprînjitorii artei românești și aici s'au ivit contribuind cu sume frumoase (2700 lei) prin înscrierea de membri, la înjghebarea mai desăvârșită a Reuniunii corale.

S'au înscris membri următorii: St. Bărbos, notar 200 lei; Dr. Prodan, prefect, Dr. Buzura, consilier, Ioan Bărbos, primpreior, Emil Feldio-rean, perceptor, Const. Georgescu, judecător, Teodor Herman, protopop, Aug. Herman, inv., Alex. Herman, inv., Grig. Lador, preot, Dr. Gr. Man, medic, N. Perhaita, inspector, T. Șovrea, preot, V. Tira, inv., N. Gherman, preot, Alex. Sigh artzeu, preot, Oct. Lador, preot, Pavel Moldovan, preot, Teodor Herman, preot, Zaharie Man, Ioan Filip, Dr. I. Petruș, Alex. Man, V. Danciu și G. Danciu, fiecare câte 100 lei; Ioan Budu 60 lei; Căp. Nanciu, pretor și Desideriu Pop, notar, câte 50 lei; Traian Buzura 20 lei; Virgil Șovrea (i se detrage câte 25 lei din fiertim.) Alex. Latiș, (i se detrage câte 25 lei pe tot-deauna la fiecare trim.)

După banchet P. S. Sa se întoarce la Lăpuș unde este încuadrat. Nu peste mult sosește și corul, care cântă atât în piață, cât și prin satele care trece, cântări naționale bine alese, întrucât acele ținuturi sânt coplesite de oaspeți nepoștiți din Galiția, cari s'au infiltrat și între elementele românești dela sate, având organizația lor bisericască și școlară, și ajungând chiar la conducerea destinelor comunale.

Seara s'a dat o cină comună la protopopul Zaharie Man. În dimineața zilei de 4 Iunie P. S. Sa se reîntoarce la Cluj. L. P.

Nr. 4469/923 Ep.

(81) 2—2

CONCURS

Pentru întregirea postului de funcționar la esactoratul consistorial împreunat cu referada fondului de penziuni preoțesc se publică concurs.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt: 1050 lei salar de bază, plus indemnizația chirie și adausele statorite pentru funcționarii publici.

Doritorii de a reflecta la acest post să și înainteze cererile concursuale Consistorului arhidiecezan în Sibiu până la 23 Iunie (6 Iulie) a. c., însoțite de actele de calificare și certificate de serviciu.

Sibiu, din ședința senatului episcopesc ținută la 20 Mai 1923.

Consistorul arhidiecezan

FOIȘOARA

Un simbol

— Insemnări din timpul războiului —

(Sfârșit)

Căutând să ridice satul și-a uitat «Popa Tanda» de necazurile sale proprii. Trei copii mici, o femeie lăuză, un copil de țată. Poporeni, amărăți, numai că n'au vrut să-i dea ajutor la gospodărie, ca să trăiască precum se cade unui preot de sate — dar s'au dus chiar până la episcopul, să-l roage să le dea alt preot. Episcopul a înfruntat pe săteni, sătenii s'au întors înapoi fără de isprava dorită.

Dar cum să iasă «Popa Tanda» la căpătâi cu gurile flămânde?

«Sânt întâmplări, în fața cărora mintea stă locului: în primejdie, când sufletul nu mai găsește ajutor, în bucurie, când el nu află izvorul, din care-i curge norocul și în înșirarea gândurilor sale, când el nu le mai află legătura. Atunci, când omul în orice chip a ajuns la locul, unde putința începe să se atingă cu neputințele sale, înceată a mai gândi, gândind în locul său firea omenească.»

«Părintele Trandafir intră în biserică. De câteori a intrat el în astă biserică. Dar totdeauna precum a intrat făurarul în făurarie. Acum însă îl prinse o frică neînțeleasă, merse câțiva pași

Sesiunea Sfântului Sinod

Miercuri dimineața, la ora 9, membri sf. Sinod au fost convocați spre a lua parte la deschiderea sesiunii de primăvară a sf. Sinod al bisericii ortodoxe române.

La ora 10 s'a oficiat la biserică Antim serviciu divin de cătră arhiereul Platon Ciossu.

Au fost prezenți aproape toți prelații din vechiul regat, Bucovina, Basarabia și Ardeal.

La solemnitate au mai luat parte dnii: ministrul C. Banu, V. G. Ispir, secretarul general și St. Brădișteanu, directorul general al cultelor.

După oficierea slujbei divine membri au trecut în sala de ședințe, unde dl ministru C. Banu a cetit decretul regal de deschidere a sesiunii de primăvară. În urmă I. P. S. Sa mitropolitul primat a citit programul debaterilor și a lucrărilor sinodale.

S'a procedat apoi la alegerea diferitelor comisii, după care ședința s'a ridicat la ora 12.

Membrii Sinodului s'au întrunit Joi sub președinția mitropolitului primat Miron Cristea.

După deschiderea ședinței s'a luat în discuție raportul privitor la reorganizarea Tipografiei cărților bisericești a sinodului și a revistei ortodoxe a Sinodului.

Asupra raportului, episcopul Vartolomeu al Râmnicului a făcut o lungă expunere și o serie de propuneri.

Sinodul a hotărât apoi tipărirea din nou a regulamentului seminariilor, în vederea unei noi organizări de seminarii.

În ședința de Vineri s'a decis tipărirea bibliei în două ediții: una pentru popor și una pentru clasele mai culte. Ambele ediții vor fi editate sub îngrijirea unui comitet mixt de clerici și laici, cunoscuți scriitori și teologi.

Sinodul a hotărât apoi aprobarea raportului prin care s'a propus ca beneficiile bănești ce vor rezulta din exproprierea pământurilor bisericești să fie întrebuințate pentru facere de căminuri necesare studenților teologi și studenților creștini ortodoci.

Alegerea episcopului de Argeș

Marele colegiu electoral, compus din membrii Sf. Sinod, din membrii consistorului superior bisericesc și din deputații și senatorii ortodocși, s'a întrunit Marți în palatul camerei deputaților să aleagă episcop în locul rămas vacant la Argeș prin trecerea episcopului Visarion Puiu la Bălți.

La ora 3 jum. I. P. S. Sa mitropolitul primat deschide ședința în prezența tuturor membrilor guvernului și anunță că marele Colegiu e chemat să aleagă episcop la Argeș. I.

P. S. Sa citește paragraful din legea sinodală relativ la procedura votării și anunță că la birou s'au depus următoarele candidaturi: păr. senator V. Duma, păr. arh. Evghenie Piteșteanu, actualul locotenent al episcopiei Argeșului, păr. arhiereu Platon Ciossu, vicarul mitropoliei din București, păr. arhiereu Mircea dela Roman, păr. arhiereu Teofil Râmnicianu.

Se procedează la vot cu apel nominal și cu buletine secrete.

La ora 5 fără un sfert I. P. S. Sa mitropolitul primat citește rezultatul următor: păr. Duma 234 vot., ales, păr. arhiereu Teofil Râmnicianu 80 vot., păr. arh. Platon Ciossu 7 vot., păr. arh. Gordun Galaction 4 vot., păr. arh. Evghenie Piteșteanu 3 vot., și păr. arh. Filaret Lupu 2 vot.

Noul ales, păr. V. Duma, mulțumește Marelei colegiu pentru încrederea exprimată prin alegerea Sf. Sale și făgăduiește că va păstori turma credincioșilor cu dreptate și cu blândețe așa cum îl îndeamnă sufletul și vârsta.

La ora 5 I. P. S. Sa ridică ședința și declară Marele colegiu închis.

Festivalul „României June“

În seara de 5 Iunie 1923 s'a ținut la Teatrul Național din București un festival, cu prilejul sărbătorii semicentenarului societății academice «România Jună», care a fost cel mai superb simbol al unității noastre etnice, din fosta capitală habsburgică.

Festivalul a fost pus sub înaltul patronaj al M. S. Regina Maria și sub presidenția de onoare a dnei Eliza I Brătianu.

Programul a început cu imnul regal executat de societatea corală «Carmen» și orchestra Filarmonică. Corul a cântat imnul «României June» («Pe-al nostru steag») cuvinte de Andrei Bărganu și muzică de Ciprian Porumbescu.

Dl prof. N. Iorga a ținut o cuvântare de deschidere arătând cât de laudabilă e inițiativa «României June» de a ridica o statuie aceluia care o merită, în țara unde mulți o au fără s'o merite.

Dl profesor N. Iorga a arătat răsul cultural al societății din Viena, care a avut ca întemeietor pe marele nostru poet Eminescu.

Acum 40 de ani, spune dl Iorga, am dat peste almanahul «României June» ca cuprindea «Luceafărul» lui Eminescu.

E un semn că pe atunci marele nostru poet era citit și apreciat de ardeleni.

«România Jună» a avut la început legături cu «Junimea» dela Iași. În urmă a intrat într-o legătură mai adâncă cu întreaga literatură românească.

Într-o vreme de înfrigurare națională «România Jună» a organizat cea dintâi serbare pen-

sculat mai de dimineață. «Miere, scoală!» — «Ce-i?» — «Au răsărit, au răsărit!» Toată ziua aceea popa și preoteasa, cu copii cu tot, au petrecut vremea șezând pup între straturi. Care vedea mai multe semințe încolțite acela era mai norocos.»

Cum au răs de vesel de bucuria popii: Dan și Floanț și Petrișor! Și cum au zis și ei, ca oameni, cari treceau pe lângă casa popii: «Popa-i omul dracului!»

Și mie mi-a venit veselia în suflet dar — la dreptul vorbind, și o lacrimă în colțul genei. «Bravo, părinte!» spuneam eu în mine, «bravo! Pe bună cale ai apucat. Cu Dumnezeu înaintea!»

Și I am urmărit mai departe cu aceeași dragoste. Nu m'a dat de rușine. Eată-l: împrumută un plug, cam stricat, nu-i vorbă, dela vecinul Marcul, împrumută doi boi slabi și un cal spetii dela vecinul Mitru — ară locul din dosul casei și samănă păpușoi. Clopotarul intră slugă la el, într'un grajd se prefac patru stâlpi din capătul casei, fereastra astupată cu bășică de porc dispare, ca să facă loc unui ochi de fereastră ca lumea, icoana Maicii Domnului, fără de privaz, capătă de sărbători sticlă și privaz. Nuiielele le împletește părintele și ai săi și le duc la țară, să le vândă, ca leac, vin bănișori ghiață în punga goală a popii. — Rusaliele îl găsesc cu «păpucași» pentru copii, cu pălării de paie, cu ferești, cu flori, cu făină albă, cu carne, unt, ba chiar și zahăr și... cu lacrimi în ochi. În ziua aceea, zic oamenii, că nici odată n'a cântat «Popa Tanda» mai frumos ca atunci...

De straturi de ceapă, de morcovi, de fasole, de curechiu nici pomană mai înainte. Acu încep să samene tot felul de straturi, de-alungul gardului. «Mare a fost bucuria într'o zi. Popa s'a

tru glorificarea lui Ștefan cel Mare, în locul unde se odihnesc osemintele lui. A merge acolo la Putna și a vorbi despre unitatea noastră națională, sub stăpânirea habsburgică, însemna fără îndoială un «semn al vremii».

Acolo unde era scâlvie, acolo sufletul tinerimii române își dădea seamă de idealul național, care a fost înfăptuit astăzi. Idealul nostru a fost înfăptuit prin forțe morale, și tot prin forțe morale trebuie păstrat. Forța morală înseamnă seninătatea cugetului și lărgimea sufletului.

Să caute tineretul din Viena, termină dl Iorga, să întemeieze prin muncă, naționalism discret și mari virtuți, opera îndeplinită de generațiile noastre. —

După cuvântarea plină de învățăminte a dlui prof. N. Iorga, soc. «Carmen» a executat mai multe cântece românești, sub conducerea cunoscutului prof. Chiriac.

Artistul Aristide Demetriade, dela Teatrul Național, a citit din «Scrisoarea III a» de Eminescu.

Baritonul Jean Atanasiu, a cântat cântece românești, care au stârnit o furtună de aplauze.

Artistul Ion Manolescu dela Teatrul Regina Maria, a citit «Mortua est» și «O mamă, dulce mamă» de Eminescu.

La sfârșit «O hestra Filarmonică» a executat «Poema română» de G. Enescu, dirijată de maestrul George Georgescu.

La acest festival au asistat și regele și regina Marioara a Sârbiei.

Nr. 3855.

(79) 3-3

CONCURS

La școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu sânt vacante catedrele de:

1. Limba și literatura română.
2. Limba și literatura franceză.
3. Lucrul manual și gimnastică.
4. Desemn și caligrafie.

Pentru întregirea lor se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Doritorii de a ocupa vr'una din aceste catedre, să-și înainteze cererile de concurs, însoțite cu certificat de botez și documentele doveditoare ale calificației lor. Ceice au fost în învățământ, să prezinte și certificatul de serviciu.

Retribuțiile sânt egale cu ale profesorilor și măiestrilor dela școalele normale de stat.

Consistorul arhidiecezan.

Minunat «Popa Tandal» Minunată hotărârea asta de a lucra, de a nu cârți, de a-ți pune caru'n pietri, în butul tuturor năcazurilor, în bătaia vânturilor ghețoase și a tăcerii mistuitoare! Să-ți miști mâna într'un noian de nemiscare, să-ți ridici glasul într'un ocean de liniște de mormânt! Să răspunzi cu fapta în mijlocul clevelelor și fleacurilor mărunte! Minunată, binecuvântată hotărâre! Pot să tot dea din cap sătenii și să se mire, să-și zică «Popa e omul dracului», odată și odată vor înțelege și ei cât de mare este fapta față de trândăvie și față de înșepătura ieftină.

O, «Popa Tandal» din Sărăcenii românești, tu nu m'ai lăsat să dorm, multe, multe nopți! Te-ai apropiat de patul meu și te-ai așezat pe dunga patului, ridicându-ți puțin reverenda, să nu-ți se tocească. Ți-ai dat cu mâinile prin părul lung, ți-ai netezit barba, ți-ai tocmit glasul și ai început să vorbești conștiinții mele, «Popa Tandal» așa cum știe să vorbească unul, care a dat cu capul de gard.

Și te-am ascultat, părinte, ca și când aș fi fost adăpostit eu sub patrafirul sfinției tale, cu toate că sfinția ta mi te spovedea.

Și-mi spuneai cam așa:

— «Hei, fiule, grea e viața, spinoasă și glozoasă! Mult trebuie să înghită omul în sec și multe zile amărâte îi sânt hărăzite de soarte. Dar încearcă, dă din mâni și din picioare, că dacă n'ar căuta să iasă omul din izbeliște, n'ar fi om — ear cine zice om, zice ființă, care are să sufere... Am dat și eu cu capul de grinda de sus și mi-am tocit coatele și mi-am stricat glasul

În fruntea unei acțiuni de colectă...

Aflăm că în Arad s'a alcătuit un *comitet* în scopul reconstruirii mănăstirii romano-catolice dela Radna, distruse zilele acestea de un mare incendiu.

Despre faptul acesta, revista bisericească din Arad, Biserica și Școala, dă următoarea lămurire:

«Alături de conducătorii bisericii catolice vedem în fruntea acestui comitet pe șefii autorităților de stat, pe însuși P. S. nostru Episcop;» — ear după aceasta, redacția numitei reviste declară: «P. S. Sale, Părintelui nostru Episcop diecezan, nu i s'a cerut nici prealabil, nici ulterior, învoirea de a fi pus în fruntea acțiunii de colectă, în scopul reedificării mănăstirii romano-catolice din Radna. Prin urmare de toată afacerea n'are nici o cunoștință. Tot așa credem că au ajuns în acest comitet și notabilitățile și damele noastre din Arad. Doar este știut că biserica din cetate nici acum n'are iconostas; ear capelele dela școala de fete, dela robi și dela spital n'au nici strictul necesar de recvizite sfinte, pentru serviciile sfinte. *Aici* are cuvântul societatea română din Arad. Mănăstirea din Radna... a fost, în tot trecutul nostru, un factor care a căutat să ne submineze».

Semnul vremurilor nouă

— Doctor catolic trecut la ortodoxie —

Sub acest titlu Tribuna Aradului primește următoarele:

Aflăm, că în frunțașă comună Izvin, din Bănat, eri la Sf. Constantin și Elena, a avut loc un eveniment neobișnuit în viața bisericii noastre românești. Protopopul onor. și paroh gr-cat., din Izvin *Dr. Ștefan Pop*, care era și aesor la consistorul gr-cat. din Lugoj, a trecut de câteva zile la ortodoxie, săvârșindu-și prima sa liturghie ortodoxă, în slujbă sobornicească cu părintele *Dr. Gh. Ciuhandu*, un amic de carte al său, și cu preotul locului *Mel. Sora*.

Părintele Pop e absolvent al teologiei catolice din Budapesta și doctor în dreptul bisericesc catolic al aceleiași facultăți de teologie. Pe lângă aceasta este un zelos cercetător de chestiuni din domeniul istoriei noastre bisericești și culturale. Prin îndeletnicirea sa de cărturar, a avut, de peste 30 de ani, prilejul meditațiilor asupra actului ce l-a săvârșit, când, după sbuciumul sufletesc mai ales din anii din urmă, s'a hotărât să treacă la ortodoxia românească.

În zilele trecute a făcut mărturisirea credinței bisericii ort. orientale, adaugând la acel credeu și articolul, că tot așa de convins este că și *mântuirea neamului românesc se poate ajunge numai în legăturile bisericii ort. orientale.*

vorbînd de-a surda poporenilor — dar dela o vreme am priceput, fiule, că numai fapta te poate aduce la liman verde. Pianuri, (numai pianurii!), batjocuri, sudalme — pleavă!... Așa. Eacă. Au văzut poporeni mei că poteca, pe care am apucat-o eu duce spre bunăstare, au clătinat din cap, s'au ciudii la început, mai apoi însă — au început să urmeze pildele mele. Le-am deschis ochii. Nu cu altceva decât numai cu fapta mea. Ceeace n'a ajutat vorba, a ajutat fapta... Treci acu prin satul nost! De-a mai mare dragul să te plimbi pe ulițele drepte, cu gospodării de oameni chiaburi, cu tot ce trebuie unui sat frunțaș! Acum nu sânt numai eu «omul dracului», fiindcă fiecare mi-a urmat pe cărarea apucată... Dar cât greu, cât chin, câte nopți nedurmite am îndurat până să ajung aici!»

Și «Popa Tandal» își șterse sudoarea de pe frunte.

«Da, da» i-am zis eu, «dar o lacrimă de bucurie, cu care dai mulțămire ceriului pentru cele ajunse, n'ai vinde-o acum pentru multe nopți de nesomn — nu-i așa?! Și nevasta și copilași fericiți, înstăriți — gospodăria minunată, mulțămirea sufletească, că ai fost semănătorul într'un sat românesc, sămănătorul norocos, căruia i-a reușit să-și arunce sămânța în pământ roditor — toate astea te pot îndritui să zici din adâncul sufletului: «O, fericit sânt că am suferit, căci altfel n'aș ști ce va să zică fericirea de-acul»

... Și, de-odată, mi s'a părut că nu mai este «Popa Tandal» lângă mine. Parcă era altcineva. Nu ființă omenească. Și totuș, cu însu-

La slujba sa, au asistat și mulți din credincioșii săi pușini de până aci.

La priceasnă, părintele Ciuhandu a talmăcit antifonul zilei: «Eată acum, ce este bun și ce este frumos, fără numai a locui toți frații împreună, că întru aceasta a făgăduit Domnul viața de veci».

A răspuns păr. Șt. Pop, desfășorându-și credeul înlocat mai sus.

A fost o mare însuflețire în sânul poporului bănățean înțeleghător. Cei vr'o 70 suflete de «uniți» sânt porniți să revină la sânul bisericii neamului nostru. S'au făcut sincere manifestatii și declarații de acest înțeles.

Să și fie frații una, în numele comuniunii sângelui și în al intereselor lor comune, după vorba auzită în Izvin dela popor: *Apa mică trage la apa cea mare!*

Doamne, dă! Căci aceasta este *semnul vremurilor nouă*.

Știrile zilei

Aniversarea unui an dela căsătoria Suvranilor Iugoslaviei s'a serbat în capitala țării noastre. Cu ocazia aceasta s'a dat la palatul regal o mare serată de gală. Au asistat: Suvranii noștri și ai Iugoslaviei, Principele moștenitor și Principesa moștenitoare Elena, Principesa Ileana, reprezentanții statelor străine, Mitropolitul primat Miron, Mitropolitul Nicolae al Ardealului, Arhiepiscopul Gurie, miniștri, parlamentari și alți distinși numeroși invitați. Programul muzical s'a executat sub conducerea maestrului George Enescu și a luat sfârșit la ora 11 și jum. Maiestățile Lor s'au întreținut cu invitații până la ora 12^{1/2}.

Demisiune. Dl N. Iorga, membru în secția istorică a Academiei, și-a înaintat demisiunea dlui președinte al înaltei corporațiuni. Motivul, care a determinat pe dl N. Iorga să ia această hotărâre, este — cum se afirmă în presa capitalei, — încercarea d'a se introduce motive politice în alegerea academicianilor. Dl N. Iorga în raportul său către Academie, a propus să se aleagă în locurile vacante ale secției istorice dnii Bănescu profesor universitar și preotul C. Popescu, cari sau distinși prin cunoștințele lor profunde în specialitatea istorică. Raportul este respins, și se alege membru activ dl Balș, arhitect. Incidentul încă nu s'a aplanat.

Apel. Ca înainte cu 10 ani, așa mă adresez și acum către foștii mei colegi, cu care în vara anului 1873 am terminat cursurile de teologie, și-i rog să-mi răspundă, dacă doresc să avem o întâlnire în anul acesta aniversar în Sibiu, și anume: când? și unde? — Agnita, 24 Mai 1923. Prot. Ioachim Munteanu.

siri de ale noastre. Era un spirit? Un simbol: Muncal Munca fără de preget, care nu cunoaște decât o lozincă: înaintel munca, care se mistue pe sine, fericită în acțiunea aceasta nobilă a ei. Acest simbol simțeam că este plămădeala lumii acesteia, iar când îmi spunea cineva tainic: nu e vorba numai de casa «Popii Tandal», e vorba de casa întreagă a neamului, nu e vorba numai de paturile de flori din grădina părintelui, e vorba de paturile culturii voastre românești, nu te gândeai numai la cele două mărtoage de cal ale vecinului Marcu, nici la plugul cu trei roți, nici la imala de pe murul casei «popii» — ci la mai mult, la clădirea minunată, care trebuie. Trebuie să se ridice, a neamului tău — dădeam atunci din cap și adeveream: Da, cred și mărturisesc! Cred cu toată tăria sufletului meu, că numai munca, munca fără de preget, pozitivă, lipsită de înșepături, lipsită de hulă, ne va aduce să putem avea, odată și odată lacrima de bucurie în ochii noștri, cari, vai, de atâta vreme știricesc după un albastru binecuvântat de cer!..

H. P.-P.

Câți români trăesc în afară de granițele țării? În țările învecinate trăesc împrăștiati peste 1 și jumătate milion de români. Așa în Bulgaria sânt peste 100,000; în Grecia 200,000; în Istria vreo 6500; în Ungaria 30,000, în Rusia peste 550,000, ear în Iugoslavia peste 600,000.

Patriarhul ecumenic din Constantinopol a fost atacat de o ceată de manifestații turci. Au intervenit detașamente de jandarmierie franceză și italiană, care au alungat pe năvălitori. Reprezentanții aliați au făcut cunoscut autorităților turcești, că dacă fapte de natura aceasta se repetă, puterile aliate vor asigura ele înseși serviciul de poliție în Constantinopol.

Pentru desarmare. Președintele Statelor Unite, Harding, va convoca o nouă conferință a desarmării, care să se ocupe de aproape cu limitarea înarmărilor în aer și pe apă.

Adunarea generală a Societății naționale de Cruce Roșie a României, filiala Sibiu, se va ține conform Regulamentului pentru filiale, în ziua de 14 Iunie n. a. c. în sala de conferințe a liceului George Lazar, la 6 ore seara. **Comitetul.**

Telegraful Român din 1869, legat sau nelegat, se cumpără pentru completarea colecției. Oferenții să se adreseze către: **Direcțiunea seminarului arhidiecezan teologic «Andreian»** în Sibiu.

Pentru Eminescu. În zilele de 9 și 10 Iunie, societatea «România Jună» din Viena a dat în Cluj serbări în parcul orașului, pentru sporirea fondului ridicării unei statuii lui Mihai Eminescu în Cluj.

Evreu — antisemit. Berthold Gheldmann, care își zice și Emil Petrescu din București, se îndeletnicește cu propaganda antisemită vânzând broșuri cu astfel de caracter. A îmbrăcat și costumul național; — în vremea din urmă se vede că «afacerile» mergeau cam prost, și Gheldmann Petrescu a început să fure diverse lucruri din casele oamenilor. A fost arestat în Pitești.

«Ungurii cari se deșteaptă» la Cegléd. Duminică «Societatea ungarilor cari se deșteaptă» a ținut o adunare la Cegléd. Din partea centrului Budapesta au luat parte: Pronay, Héjjas, Lendvai, Kádár, etc. S'a ținut o adunare pe piața Kossuth în care s'a vorbit despre regimul Horthy, despre viitoarea «politică a faptelor». S'a urlat, s'a amenințat... A urmat un banchet în care în fraze spuse aspru a fost desființată românii, sârbii și cehoslovaci. (Tr. A.)

Anunț. Plătirea pensiilor pentru invalizi, văduvele și orfanii de război ai clasei trupetilor, urmează să se facă începând de Luni 11 I. c. ora 8—12 a. m. și 3—5 d. a. la casa orașului. **Consiliul orașenesc din Sibiu.**

Din Sighișoara. Primim: În centrul județului Sighișoara, s'a făcut de curând deschiderea noului tribunal. Cu această ocazie s'au întocmit serbări obișnuite în asemenea împrejurări. De sigur, la înființarea acestui tribunal s'au avut în vedere interesele poporului și ale justiției, căci județul Târnava mare aparținea până acum tribunalului din Ibașfalău de pe teritoriul județului Târnava mică. Locuitorii, în special românii, și-au manifestat și de astădată mulțumirea și recunoștința sa față de autoritățile, cari i-au înfăptuit o veche dorință. Numai corespondentul german din Sighișoara își exprimă nemulțumirea în Nr. din 2 Iunie 1923, publicată în «Deutsches Tagespost» din Sibiu, în care critică, nu fără multă răutate, acest fapt. Corespondentul zice că înființarea noului tribunal n'ar fi fost o deosebită necesitate, deoarece tribunalul din Ibașfalău putea satisface, ca și până acum, nevoile județului nostru, și că în Sighișoara este mare criză de locuințe (oare unde nu este?), ear prin aducerea noului tribunal aici, această criză se mărește, și profesorii dela liceu săsesc trebuie să locuiască în camere mobilate, lipsiți de confortul obișnuit..

Corespondentul sighișorean are și îndrăzneala să bagatelizeze și serbarea, și ceremonia organizată, și face sluzii necuviincioase la vorbirea dela banchet, ținută pentru M. S. Regele, relevând vorbirea directorului liceului evanghelic și zicând că toate celelalte vorbiri, ținute acolo, au fost neînsemnate și nu merită să fie menționate. Amintesc acest fapt și las ca cititorul să i facă potrivitele comentarii. **Ion Păltiniș.**

Poșta redacției

Pr. G. B. în B. Faceți întâi arătare la pâr. protopop și la Ven. Consistor. În forma aceasta nu se poate publica.

Casă de vânzare

Joi în 14 Iunie st. n. la 3 ore d. z. se va vinde în licitațiune liberă, **casa cu Nr. 21 din Sibiu Strada Pielarilor.** Prețul de licitație Lei 80 000. Licitații trebuie să depună un vadiu de 10%.

(80) 2—2

Mersul trenurilor în Sibiu

Valabil din 1 Iunie 1923.

Plecare spre:		Sosire dela:	
Copșa-mică	dim. 2:30	Copșa-mică	dim. 1:13
Piatra-Olt	dim. 2:54	Piatra-Olt	dim. 1:44
Vințul-de-jos	dim. 4:05	Căsnădie	dim. 7:—
Făgăraș	dim. 5:05	Agnita	dim. 8:50
Căsnădie	dim. 5:16	Copșa-mică	dim. 9:—
Copșa-mică	dim. 10:50	Vințul-de-jos	dim. 10:20
Căsnădie	d. a. 12:25	București	d. a. 12:20
București	d. a. 13:45	Căsnădie	d. a. 13:44
Copșa-mică	d. a. 14:35	Făgăraș	d. a. 14:13
Căsnădie	d. a. 17:04	Copșa-mică	d. a. 15:23
Agnita	d. a. 17:45	Piatra-Olt	d. a. 16:15
Vințul-de-jos	seara 18:35	Vințul-de-jos	d. a. 17:04
Copșa-mică	seara 19:05	Copșa-mică	seara 19:15
București	seara 19:—	Căsnădie	seara 18:20

Băile Ocna Sibiului

Plecare:		Sosire:	
Sibiu-Ocna	6:20, 9:26, 15:15, 17:10, 19:28	Ocna-Sibiu	7:20, 10:15, 16:15, 18:16, 21:—

Reclama este sufletul comerțului

Faceți-vă membri la Societatea română de înmormântare din Sibiu (intemeiată în anul 1900)

ca să vă asigurați pentru cazul morții un ajutor de înmormântare de 500 lei până la 4000 lei în cele mai ușoare condițiuni. — Membru poate fi oricare cetățean al României, bărbat sau femeie, dela vârsta de 25 ani în sus.

Societatea aceasta s'a întemeiat în anul 1900 și a plătit până acum ajutoare de peste 100,000 lei. Președinte: **Timotei Popovici**, profesor, secretar **Ioan Marcu**, conducătorul librăriei arhidiecezane, casier **Patriciu Marcu**, exactor arhidiecezan.

Inscrieri se pot face în fiecare zi la casierul societății, strada Mitropoliei 45

(Edificiul Librăriei arhidiecezane)

(75) 2—10

„DACIA TRAIANĂ“ institut de arte grafice, de editură și compactorie, societate pe acții în Sibiu

Convocare

Domnii acționari ai Institutului de arte grafice, de editură și compactorie «Dacia Traiană» s. p. a. Sibiu, sânt invitați, în conformitate cu articolul 12 din statute, a se întruni în

a II-a adunare generală

care se va ține în sala de ședințe a Creditului Technic transilvănean, Sibiu, strada Carmen Sylva Nr. 10, **Sâmbătă în 14 Iulie n. 1923**, la ora 5 după masă.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație și a Consiliului de cenzori.
3. Hotărâre privitor la profitul realizat.
4. Descărcarea Consiliului de administrație și Consiliului de cenzori.
5. Modificarea articolelor 5 și 10 din statute.

Domnii acționari, cari doresc să ia parte la adunarea generală, sânt rugați să depună titlul provizoriu la casieria societății cel mult până la 10 Iulie a. c.

Dacă adunarea generală nu ar întruni condițiunile art. 13 din statute, pentru a putea delibera și hotărâ. adunarea generală se convoacă tot acum pe 21 Iulie, în acelaș local și la aceeaș oră, când se va ține cu ori și câți acționari vor fi prezenți.

Sibiu, la 6 Iunie 1923.

(82) 1—2 **Consiliul de administrație.**

Redactor responsabil: **Dr. George Proca.**

Activa	Contul Bilanț la 31 Decembrie 1922	Pasiva	
	Lei b.	Lei b.	
Cassa, numerar	12,003.56	Capital	1,000,000.—
Materiale brute	231,295.17	Creditori	829,481.41
Anticipațiuni	744.92	Profit curat	14,985.70
Mașini, litere, scule	1,011,400.—		
Mobilier	64,000.—		
Debitori	525,023.46		
	1,844,467.11		1,844,467.11

Debit	Contul Pierdere și Profit	Credit	
	Lei b.	Lei b.	
Amortizări	65,976.54	Diverse venitete dela tipografie și compactorie	797,154.49
Salare și leașa lucrătorilor	453,145.39		
Interese de Cont-Curent	89,002.55		
Impozit, chirie, spese	54,453.59		
Pierdere din 1921	119,590.72		
Profit curat	14,985.70		
	797,154.49		797,154.49

Sibiu, la 31 Decembrie 1922.

Preda, director executiv.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ioan Bunea m. p., vice-preș. **Dr. Comșa** m. p. **Constantin Popp** m. p.
Ioan Rebeș m. p. **Dr. Cristea** m. p. **Gh. Joandrea** m. p. **Ioan Băilă** m. p.
C. Stoianovici m. p. **Dr. T. Petrașcu** m. p. **Gh. Simțion** m. p.

Subsemnatul Consiliu de cenzori am examinat conturile de sus și le am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Sibiu, la 17 Aprilie 1923.

N. Togan m. p., președinte **Anghel Bena** m. p., contabil expert **Ioan Gruia** m. p.
Elie Petruțiu m. p.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.